

za svojom«. Ne znam, da li je to historijski baš zajamčeno, ali ako i jest, čemu to isticati? I ova ne zvuči ugodno: »Ni najveći sveti nisu bez mana, koje donosi sama narav ljudska«, premda je istinita. Ali ipak ne opravdava onaj nedelikatni opis značaja Jeronimova na str. 53. — Još ću da prigovorim nekojim neobičnim izrazima, koji su također mogli izostati bez uštrba na dobar dojam u čitatelja. Gosp. pisac rabi konsekventno riječ »koludar« za monaha, samostanca, redovnika i za pustinjaka. A taj je izraz osim u Dalmaciji nepoznat u hrv. narodu. Na str. 25. ima »da ih smiče na buljuka«; na str. 34. »pozdravi se s bratom i vrcem u Oglaj«. To su riječi ona prva turska, a obje manje poznate. Na str. 67.: Zgađena nad tolikom nepravdom« nije dobro. Riječ »mladica« rabi g. pisac za mladu djevojku, a rabi u narodu općenito za mladu žblijku, a samo u Dubrovniku, kako tvrdi Iveković, rabi i za mladu ženu. Na str. 81. veli, da je sv. Jeronim bio onim svetim gospodama »predmet pobožnog služništva«. Veoma nespretna izraz, a na str. 112. izmakla se g. piscu još nespretnija riječ, »on sam (sv. Augustin) napisa sve za hode i zablude srca i uma svoga«. Ovi manjci škode ljepomu djelu, pa se čudim, što nije i urednik društveni to opazio i popravio. Imade i jedna oveća historijska neko-rektnost. Na str. 15. tvrdi g. pisac za IV. vijek »da nije još postojala zabrana ženidbe« za svećenstvo. O tom pišem baš u ovom broju na drugom mjestu. Mimogred buđi spomenuto, da je g. pisac onaj pasus iza toga na istoj strani mogao mirne duše ispustiti. Na str. 50. piše: »nije pristupio nitko od istočnih biskupa« na sabor, što ga sazvaio u Rim papa Damas. A na str. 48. veli: da je sa istoka u Rim došao Pavlin antiohijski i Epifanij ciparski, i na str. 51. veli dosljedno, da se ova dvojica povratise na Istok sami (t. j. bez sv. Jeronima).

Držim prema tomu, da je društvo sv. Jeronima pored svega toga

učinilo sa svoje strane čast sv. Jeronimu, ali ga ne bih dispensirao od dužnosti, da povjeri jednako vještoj ruci ali i pobožnoj duši tu zadaću, da napiše život sv. Jeronima i da ga u dogledno vrijeme u sjajnom izdanju dade štampati, da bude ta buduća knjiga ures svake katoličke kuće. Knjigu ovu preporučujem.

Dr. Pazman.

Przywara Erich S. I.: Eucharistie und Arbeit. Zweite Auflage 5. bis 8. Tausend. Buchschmuck von Adolf Kunst. 8° (VIII. + 50 str.) Freiburg 1919. Herdersche Verlagshandlung. Cijena M 1.10.

Ova je knjižica ugledala svijetlo prvi put g. 1917. Bila je ocijenjena u »Bog. Smotri« god. 1917. br. 3. str. 296. K drugom izdanju nemam što dodati van da ju iznova preporučim. Njemački recensent zgodno primjećuje, da je osobito treći dio te knjižice, u kojem se govori, da sv. Euharistija pobuđuje na vanjsko djelovanje i da je taj dio najjače upalio; pa da će taj isti dio i danas, kad je za njem. narod nastalo vrijeme gorkih i teških žrtava, dobro se shvatiti i donijeti utjehe kršćanskom srcu.

Dr. Pazman.

Zrno. Književni kalendar 1919. Uredio Ljubomir Maraković. Izdala hrvatska knjižara u Sarajevu. U maloj 4° str. 122. Cijena K 4.—.

Na lošem novinskom papiru, jer sada drugoga ni nema, ali ukusno štampani i sadržajem birani ugledao je ovaj kalendar svijetlo u Sarajevu trudom i marom urednika svoga. Iza svakoga kalendarskoga mjeseca imade na suprotnoj strani po jedna zgodna pjesmica, kao Lijepa naša, Zrinski-Frankopanka, Jačmen od Domjanča, Narodni se itd. Cio kalendar u ostalom dijelu sadržaje više što izvornih što prevedenih pjesama, ter njih izvornih i prevedenih sastavaka, od kojih je najopsežniji i najoriginalniji »Zlatka« od T Narcis Jenka. Urednik sami priznaje, da je zamisao ovoga

kalendara niknula nenadano i ostvarena u posljednji čas, tako te ni poziv prijateljima na suradnju nije mogao pravodobno stići, a još manje su mogle stići na vrijeme same radnje. Za to je mnogo toga odgođeno za narednu svesku. Jarmačno hvalevrijedan je ovaj pot-hvat, jer uz kalendar dobivaju čitatelji i lijepe zabave, birana štiva. Šteta samo što je ovaj prvi sve-zak, lijep sadržajem i ukusan s izvanjske forme, nagrđen sa dvije ilustracije. Od ovih jedna predstavlja Madonu sa djetetom u ruci, na kojem osim ogromne glave sa licem zločudnoga zaplakanaoga derišćeta i ruke bez lakta nenaravno zgrune ne raspoznaješ druga uda na onoj neizrađenoj amorinoj masi. Na drugoj pak ilustraciji vidiš komad mase, na kojoj razabireš uos ljudske glave, a pored nje za-

pažas tragove lica, čela, oka, uha, a sve drugo je neobrađena masa. Ta nakaza nosi ime: Mila Wod: Molitva. Ovu knjigu preporučujem poradi sadržaja i intencije, ali nipošto poradi ilustracija. **Dr. Pazman.**

Gardini: »Vom Geist der Liturgie« (Ecclesia orans: 2. svešćić) drugo i treće izdanje. Freiburg im Br. 1918. Herdersche Verlagshandlung.

Ovo je djelce dio velikoga djela, što ga počeo izdavati Idefons Herwegen pod naslovom »Ecclesia orans«. Budući da je ovo djelce u »Bog. Smotri« već bilo ocijenjeno (vidi B. S. 1918. sv. 3. str. 271.), a nije potekla ni godina dana od prvoga izdanja, to nemamo što dodati osim nove preporuke.

Dr. Pazman.

Časopisi.

Vrhbosna katoličkoj prosvjeti. God. XXXII. Broj 22.—24. Izdaje Kaptol vrhbosanski. Uređuje: Dr. Marko Alaupović. Sarajevo 1918.

I. P. Bock D. I.: Crkveni zakonik o crkvenom učiteljstvu. — Vladimir Bakotić: Sv. Jeronim. — Vjesnik. — Prosvjeta.

Hrvatska straža. God. XVI. Broj 6. Rijeka.

Dr. A. Alfirević: Kapitalistički imperijalizam. — Dr. M. Pacher: Pčele i njihova spoznaja. — Katolicizam i znanstveno istraživanje. — I. Radić: Nešto o askezi. — Fiat lux. Kostom Kulišić i »Kršćanstvo prema ratu«. Iz »Savremenikove« neopovata sudbina dra. Prohaske. — Književnost. — Pregled. — Bilješke.

Sveta Cecilija. Smotra za crkvenu glazbu sa glazbenim prilogom. Glasilo Cecilijinog dru-

štva u Zagrebu. God. XIII. Sv. I. Siječanj-Veljača 1919. urednik lista: Janko Barle. Urednik glazbenog priloga: Franjo Dugan. Zagreb. Nadb. tiskara. Cijena 8 kruna na godinu, za škole i dake 5 K. Izlazi svaka dva mjeseca.

Članci: Janko Barle: Na pragu novoga doba. — Vjekoslav Klaić: Vatroslav Lisinski kao nadzornik glazbene škole u Zagrebu. — Dr. Viktor Hoffiller: Osvrt na rekviziciju zvona u Hrvatskoj. — Rudolf Strohal: O jeziku i pismu u crkvenim knjigama za slavensko bogoslužje u rimo-katoličkoj Crkvi. — Dr. Franjo Bučar: O pjevanju kod starih hrvatskih krajšnjika. — Milan Pavelić: Pojte usne — pange lingua. — Vid Barle: Uspomene iz Rusije. — Odgovori na pitanja za sabiranje građe o glazbi, napose